

cestách, tak i o dovolených s rodinou nebo podobně naladěnými přáteli. Přeji jí, aby nově otevřený svět mohla ještě dlouho poznávat!

Zdena Neuhäuslová je příkladem nemírně pilné a cílevědomé vědecké pracovnice, pro niž je poznání hlavní náplní života. Dosavadní výsledek jejího snažení

je 398 publikací, z nichž velkou část tvoří mnohostránkové originální výsledky teoretických a laboratorních výzkumů. Není však nějakou nepřístupnou a suchopárnou vědkyní, naopak si získává své kolegy a studenty milou a otevřenou povahou. Nesmíme též zapomenout na její životní poslání matky a babičky dvou

vnuček, kterým se s láskou ráda věnuje. Může být právem příkladem pro mladou generaci přírodovědců, kteří mají dříve netušené možnosti, ale kladou se na ně též stále větší nároky, které budou muset zvládat intenzivní touhou po poznání a velkou pilí.

Jarmila Kubíková

Devadesáté narozeniny D. Dykyjové

Jsou mezi námi lidé, kteří duševně nestárnou. Mezi takové patří RNDr. Dagmar Dykyjová, CSc., která oslavila 12. dubna obdivuhodných 90 let. Zainteresovaná veřejnost ví, že paní doktorka pokřtila svoji poslední úspěšnou knihu Ekologie středoevropských orchidejí 22. října 2003 v treboňských lázních Aurora. Nyní připravuje do tisku další dílo, korespondenci malíře Jana Zrzavého z doby, kdy tento slavný český malíř žil a pracoval v Paříži, s malířem Vilémem Kafkou, strýcem paní doktorky, a s Janem Sajfertem, jejím otcem. Podrobná data o vědecké dráze dr. Dykyjové čtenář najde v článcích k předchozím jubileím (Preslia 1974 (46): 366-369 a 1984 (56): 180-182), v obou případech z pera J. Květa. Proto uvádíme pouze základní životopisná data.

D. Dykyjová se narodila r. 1914 v České Bělé (u Havlíčkova Brodu), v rodině Sajfertů. Univerzitu Karlovu absolvovala v r. 1938. Jejím učitelem byl také prof. Bohumil Němec. Pracovala na UK v Praze, na VUT v Brně, v Ústí nad Labem, v Encyklopedickém institutu ČSAV. Od r. 1964 žije

v Třeboni, kde až do r. 1984 působila v Botanickém ústavu ČSAV, v Hydrobotanickém oddělení. V tvůrčí vědecké činnosti pokračovala i v důchodu a zůstala v čilém pracovním styku s ústavem. Připomeňme si, proč nejen vědecká obec, ale i široká veřejnost si paní doktorky tolik váží.

Po letech vědecké a pedagogické činnosti, nuceně přerušené několikaletým úspěšným působením v Encyklopedickém institutu ČSAV, nastoupila dr. Dykyjová v r. 1964 do Botanického ústavu ČSAV. Z témat navržených ředitelem ústavu S. Hejným si vybrala výzkum mokřadů v jižních Čechách. První základnu měla na Novorečké baště, odkud se po dvou letech přemístila do nově postavených chatiček v areálu Mikrobiologického ústavu ČSAV na Opatovickém mlýně. Odsud řídila ekologický výzkum jihočeských a jihomoravských mokřadů, který tvořil významnou část československého podílu na Mezinárodním biologickém programu (IBP), jenž probíhal v l. 1965-74 ve všech světadílech pod heslem Biologické základy produktivity a lidského blahobytu. Mnoho usílí věnovala také koordinaci výzkumu mokřadů v měřítku jak národním, tak mezinárodním. O metodickou výbavu našich ekologů všech generací se neobyčejně zasloužila sestavením ojedinělé příručky Metody studia ekosystémů, vydané v r. 1989 v pražském nakladatelství Academia.

Výsledky výzkumu mokřadů na Třeboňsku a osobní iniciativa paní doktorky se

staly důležitými podněty pro zpracování návrhu na vyhlášení Třeboňska Chráněnou krajinnou oblastí a biosférickou rezervací UNESCO. Tento návrh připravovala komise pro životní prostředí města Třeboně, k jejímuž založení počátkem 70. let dala paní doktorka podnět, spolu se zesnulými ing. Přemyslem Březinou a ing. Stanislavem Přibílem, a s letošním pětasedmdesátníkem prof. Janem Jeníkem. Uskutečnění se návrh dočkal v letech 1977 (biosférická rezervace) a 1979 (Chráněná krajinná oblast). Kdyby se jen tímto dr. Dykyjová zasloužila o přírodu, krajinu a věhlas Třeboňska, zcela by to postačilo. Celým svým dílem D. Dykyjová ukazuje, jak se dá poctivý základní význam spojit s jeho společenským uplatněním.

Naše oslavenkyně věnovala velkou pozornost a mnoho dalšího času osvětovému působení na veřejnost, a to v době, kdy to mocným předchozího režimu nebylo v mnoha případech po chuti. Svými četnými články v Třeboňském kulturním zpravodaji pranyřovala nešvary v zacházení s přírodními zdroji a druhovým bohatstvím Třeboňska a s veřejnými statky. Upozorňovala také na hodnotu méně známých prvků treboňské přírody a krajiny. Populární články širokého dosahu uveřejňovala v celostátních časopisech (Živa, Vesmír aj.). Souběžně s tím intenzivně vědecky pracovala a své výsledky, většinou přispívající k plnění programu UNESCO Člověk a biosféra (MAB), publikovala v našich i zahraničních vědeckých časopisech a knižních monografiích. Akademie věd ocenila vědeckou práci paní doktorky zlatou plakétou J. G. Mendela v r. 1984. Město Třeboň jí udělilo v r. 1980 Čestné uznání za aktivní podíl na vyhlášení CHKO Třeboňsko. Mezinárodní společnost Society of Wetland Scientists (USA) zhodnotila v r. 2001 její celoživotní přínos k poznání ekologie mokřadů a jejich ochraně udělením zvláštního uznání a čestného doživotního členství. Kromě toho se dr. Dykyjové a jejím spolupracovníkům dostalo dalších poct ze strany ČSAV, Botanického ústavu i odjinud (např. je dlouho čestnou členkou České botanické společnosti). Trvalým pomníkem přírodě i lidem Třeboňska, na němž paní doktorka pracovala po mnoho roků, je její krásná kniha — Třeboňsko. Příroda a člověk v krajinném pétilisté růže, vydaná nakladatelstvím CARPIO pro ENKI, o. p. s., v r. 2000.

Přejme naší jubilantce ještě hodně zasloužených let odpočinku, u ní samozřejmě aktivního při dokončování knihy pamětí. Milá paní doktorko, děkujeme Vám za vše, co jste dosud udělala pro vědu, přírodu, Třeboňsko a jeho obyvatele i hosty, a těšíme se na další setkávání s Vámi.

Za spolupracovníky a přátele nejen z Třeboně

Štěpán Husák, Jan Květ

